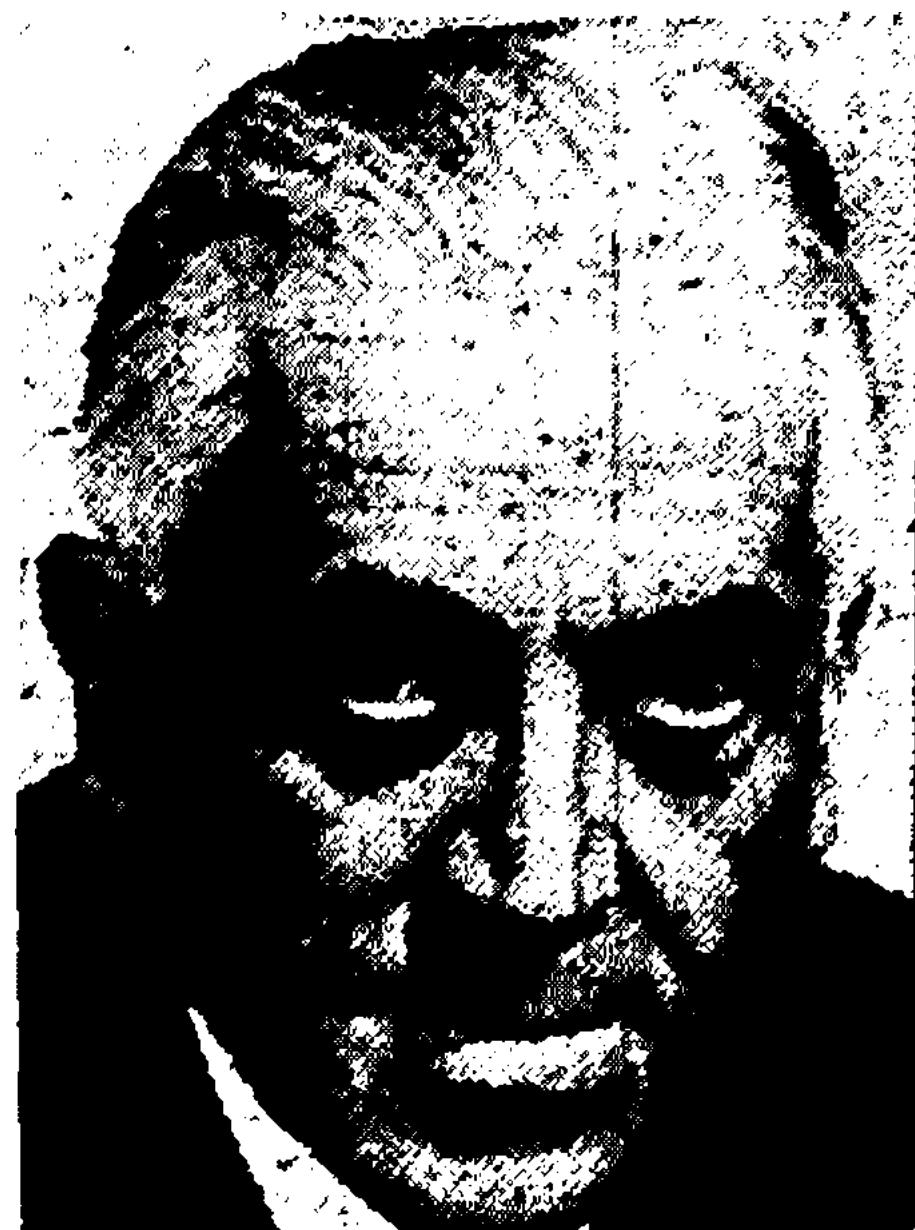

PROČ MASARYK NERESIGNOVAL

V těchto dnech, po 40ti leté činnosti v novinách, na Foreign Office a jako diplomatický korespondent BBC, se rozloučil s posluchači senior diplomatických dopisovatelů, Thomas Barman. Jeho strhující vyličení mezinárodní scény jakousi mistrovskou zkratkou, bylo nezapomenutelné. Nás ovšem zajímá především to co řekl o ČSR:

"Osud ČSR je nejsilnějším možným argumentem ve prospěch politiky odporu vůči Sovětům. Ačkoliv k puči došlo až v r.1948, bylo již v r.1945 zřejmé, že země byla bezbranná. V tom roce prezident Beneš a Jan Masaryk navštívili Moskvu. Jan Masaryk mně jasně řekl, že intrikáni jsou při práci. Zeptal jsem se ho, jak vychází se sovětskými vůdci. Odpověděl slovy, jež nelze citovat a musím se spokojit parafrází. Jasně řekl, že toho má už dost, že není ochoten dovolit další vměšování do vnitřních věcí a že asi v nejbližších týdnech resignuje, aby mohl říci světu, co se děje. - Jak všichni víme, své rozhodnutí změnil. Patrně došel k názoru, že poslouží zemi lépe, když se vrátí a pomůže vésti svůj národ z bludiště zrahy. - Potom ho Stalin zničil, tak jako zničil mnohé jiné. Bylo to v době, kdy dával Spojeným státům nejzávažnější prohlášení o budoucnosti Polska"

Dnes ve Štrasburku se Západ pokouší překonat Stalina. (J)

ČS. ZPRÁVY ZE SVĚTA:

** DO ŠTRASBURKU odejela pětičlenná delegace ACENu, aby na shromáždění **EVROPSKÉ RADY** učinila nový pokus o zachování Komise pro nezástoupené dva evropské národy. Její úkol, po několika akcích a intervencích, hlavně v Británii a Francii, není již beznadějný. O výsledku přineseme původní zprávu. (FCI)

** BASLER NACHRICHTEN přinesly nesmlouvavý článek o podlosti pokusu o rozpuštění této komise. (P/BN)

** K 50. VÝROČÍ ZALOŽENÍ ČSR má být na žádost čs. filatelistické organizace v USA vydána **AMERICKÁ PAMĚTNÍ ZNÁMKA**, patrně s námětem Washingtonské deklarace. (Z)

** NÁRODNÍ RADA ŽEN svob. ČSR uspořádala v chrámu Jana Huša v New Yorku pietní tryznu za **DR. ALICI MASARYKOVOU**. (D)

** NA SVĚTOVÉ VÝSTAVĚ V MONTREALU bude uspořádán 2. července "Čs. den - den čs. občana svobodného světa". Bude zde i slet ČS. SOKOLSTVA v zahraničí. (NH)

** NOVÉ VEDENÍ ČS. SOKOLSTVA V ZAHRANIČÍ: Starosta Dr. A. Hřebík, místostar. Dr. J. Slávik, F. Weirauch a Ing. B. Falta; jednatelka J. Uhlířová, náčelník J. Waldauf, místonáč. F. Vídla, náčelnice M. Provazníková, místonáč. S. Cornová, vzdělavatel V. Chochol. Výbor: F. Fiedler, Francie; V. Haramul, Austrálie, Dr. M. Lokay, Anglie, K. Pavel, Kanada, J. Roušar, Rakousko, C. Šionová, Rakousko.

** NA XXII. SJEZDU SLOVENSKEHO SOKOLSTVA v USA byl zvolen starostou **A. VENCLARČÍK**. (Z)

** Po obrodných změnách v MASARYKOVĚ DOMĚ v Torontu došlo také ke složení **SOKOLSKÝCH JEDNOT V TORONTU**. Nová jednotka bud. úsp. a v. t. mer. S. a Slov. Sokolem v USA (NH)

** Ústředí SVA ZU Č. SPORTOVCE v zahraničí pověřilo **J. PETLIČKU** přípravou příštího sjezdu SVA ZU v New Yorku. (ZP)

** Býv. gen. taj. ACENu, Rudin Brutus COSTE, napsal řadu článků, jež vycházejí v americkém tisku o nebezpečí, které přináší nedomyšlená politika BÍLÉHO DOMU stavět mosty mezi Východem a Západem - bez základu. (BN-FH)

** V Mnichově zemřel v 69 letech M. VANĚK, novinář a národohospodář. Byl redaktorem Práva lidu; po r. 1945 byl sekč. šéfem min. výživy a po r. 1948 pracoval ve Svobodné Evropě. (M)

** RUDOLF FIRKUŠNÝ je od prosince do poloviny února na koncertním turné v Evropě a pak jede na zájezd kolem USA. (VSU)

** EGON HOSTOVSKÝ napsal v Kodani divadelní hru "Osvoboditel se vrací". V Praze Lit. noviny otiskly příznivé hodnocení jeho díla a "Plamen" otiskuje jeho román "Všeobecné spiknutí". (Č)

** Vrchní inženýr Baťových závodů v Británii A. MARČÁŇK oslavil 40 let činnosti v podniku. Jako první přijel před 35 lety do Tilbury, kde řídil výstavbu závodu. Později zakládal závody také na Jamalce, v Nigerii a jinde. (BR)

** M. MIDLOCH, býv. zástupce šéfred. Čs. rozhlasu, je gen. ředitelem pro propagaci nakladatelství McGraw-Hill v USA. (SVU)

** Mořeplavec W. WILLIS - VALEŠ, známý svou plavbou na voru z Peru do Austrálie v r. 1963, napsal o tom knížku, vydal ji Hutchinson pod titulem "An Angel on Each Shoulder" (Anděl na každém rameni). (Ž)

** V sérii "Moderní evropské básníci" vydalo PENGUINOVO nakladatelství, Londýn, výbor poesie **M. HOLUBA**, básníka-vědce. 102 str., cena 376,0.50s. (SČKS)

PODOBAL SE LENINOVÍ (I)

Ředakce mládežnického časopisu MY 66" d. s. a. l. a. od čtenáře J. Hory z Příbrami tento dotaz: "Jaký je Váš názor na Masaryka?" Protože se podobná otázka vyskytla i v řadě jiných časopisů, odpovídá tazatelům spisovatel Jan Procházka. Článek není nezajímavý a proto jej reprodukuje.

V slovenském listě "Kultúry život" vyšlo téměř současně rozloučení "S Alicí Masarykovou" od Agneše Gundové; spravedlivé a sympatické. Autorka se s š. a. Alicí kr. tce. e. jej smrti v chicagském starobinci...

Z obou článků je jasné, že se doma hledá, v předvečer 50. výročí obnovení Československa TGM a jeho spolupracovníky, nový poměr k minulosti. Nebude to snadné...

"BYLO MI OSM LET, když Masaryk umřel. Kdekdo měl doma schovaný mnoho let „Pestrý týden“ s obrázkovým seriálem z Masarykova pohřbu. Vzpomínám si na dělovou lafetu i na rakev zakrytou státní vlajkou. A na Eduarda Beneše, jak nad rakví přísahá. A také si vzpomínám na film, jak T. G. M. přišel do mých rodných Ivančic, potřásl před kostelem rukou nastoupeným legionářům; děti žertovně štípali do ucha.

Jeden člověk, kterému přicházely noviny až z Prahy, tvrdil, že Masaryk nebyl žádnou filosofickou kapacitou, se-sumíroval prý šli ovně, kde se co ve světě žustlo. Nadšené sokolské činovnice považovaly tento názor za sprostý a pobuřující.

Když Masaryk umřel, vlm, že maminka plakala a tatínek říkal, že to s námi bude špatné.

A pozděj, kdy už jsem o jevech a životním toku přemýšlel, že mi vždycky zdálo, že T. G. M. je člověk z nějakého jinéh, - am nekon čne vzdál-ného s. - ta. A ještě později, když už jsem četl, co napsal, byl mi zase v mnohém blízký. Vyjma názory na revoluci.

Psávaly se o něm tklivé životopisy, vypadal v nich, že sestoupil s nebe, člověk si všechen tento kalendářový balast musel odmyslet a musel řadit fakta, aby pochopil, že to byl skutečně pozoruhodný člověk. A že to byl politik i státník. A pa' zas s lo, že nebyl ani jedno, ani druhé, a ani třetí.

T. G. Masarykovi může být lhostejné, je-li právě obhájován či žalován, jeho místo v dějinách je historické.

Byl by samozřejmě nesmysl tvrdit, že byl marxista. Vůbec ne. Byl protimarxista. Bylo by směšné zapomínat, že nepochopil Říjnovou revoluci. Spolu s Masarykem i nepocopil i jiní. Domnívali se, že je to epizoda. Nezpozorovali, že na světovou scénu vstoupila zcela nová síla. Která nebyla náhodná, kterou naopak svět nutně potřeboval, a proto se narodila. Wilson rovněž podceňoval události v Rusku. A abych jím oval jejich současníka, který byl iž pravdě, - yl to Sunja sen. V - edné Či - e tamtěch časů se zdály principy komunistické revoluce řešením neřešitelného. Sunjatsen však jinak, ve svém lidském postoji, vzdělanosti, pracovitosti a humanismu, má velice mnoho společného s Masarykem. I. ve výkladu nacionální otázky. I profesor Wilson, když už tu vzpomí-

ČECHOSLOVÁK JE LIST, KTERÝ BOJUJE!

* **KRÁTCE Z DOMOVA** *

** NOVÁ MINISTERSTVA vzniknou rozdělením dosavadních ministerstev. Budou to: ministerstvo školství, ministerstvo kultury a informací (pod něž budou spadat i církevní záležitosti), ministerstvo zemědělství a ministerstvo lesů a vodního hospodářství. **** Nový velvysl. DÁNSKA P.J.JENSEN** odevzdal pres. A. Novotnému po věřovací listiny. *** Minister školství a kultury DR. J. HÁJEK** přijal představitele členských církví ekumenické rady a zdůrazňoval nutnost jejich účasti v komunistickém mírovém hnutí. *** ÚV ČS. STRANY LIDOVÉ** předsedal J. Plojhar a uložil funkci nářím, aby přispěli ke zdaru nové soustavy řízení hospodářství. *** KRIMINALITA MÁ DEŽE**, jak prohlásil gen. prokurátor dr. J. Bartuška, je proti minulým létům na vze stupu. *** PŘI HROMADNÉ OTRAVĚ SVÍTIPLYNEM** z vadného potrubí byly desítky lidí v Praze 3 v Kalininově a Lipanské ul. přiotráveny. 2 ženy zemřely a 1 starší muž je ve vážném stavu. Zanedbané plynové vedení zabíjí v republice ročně na 1.000 lidí. *** "ČECHOSLOVÁK" NA VÝSTAVĚ V BRNĚ** STB otevřela v Brně "výstavu o trestné činnosti proti ČSSR", na níž budou i "emigrantské tiskoviny", provádějící "ideologickou diverzi". ******

** MEZINÁRODNÍ STYKY: ČS.-ZÁPADONĚMECKÉ ROZHOVORY o diplomatických stycích amni chovské dohodě v Praze skončily po 4 dnech, aniž bylo na čs. žádost-přešně oznámeno, jakého pokroku bylo dosaženo. *** Ve Spojeném ústavu jaderného výzkumu v DUBNĚ** v SSSR byl dr. I. ZVÁRA jmenován zástupcem řed. laboratoře jaderných reakcí a J. PERGNER zástupcem řed. laboratoře vysokých energií. *** Na pozvání čs.-řecké parlamentní skupiny** přijel z ŘECKA poslanec a býv. min. G. IGUMENAKIS. *** NIGERIE** dostane od ČS(S)R půjčku 5 mil. liber. *** Z TURECKA** přijelo 38 studentů na první turistický zájezd. *** Velvyslancem v GHANĚ** za odstupujícího inž. J. SOBOTKU byl jmenován dr. J. ŽABOKRTSKÝ. *** Na první zasedání čs. indického výboru** pro hospodářskou a vědecko-technickou spolupráci odletěla do INDIE delegace vedená místopředs. vlády inž. J. KREJČÍM. ******

** LIDSKÉ OSUDY: A. REKTORYS, hudební spisovatel, "90"; J. VOKÁLEK, malíř, sochař, "80"; DR. V. KUBELKA, profesor Vysoké školy technické v Bratislavě, "75"; A. KOLMA, filosof, "75"; akademik J. VAŠÁTKO, profesor chemie na technice v Bratislavě, "70"; J. HORÁK, slovenský spisovatel, "60"; P. LIŠKA, malíř, "60". Řád republiky byl udělen komun. funkcionářům P. HRONOVI a A. ČERNÉMU. *** ZEMŘELI:** Dr. E. ŠVAGR, býv. profesor chemie a toxikologie, 91; prof. V. PETRŽELKA, hudební skladatel, 78; ing. Z. SMUTNÝ, budovatel čs. magnezitového průmyslu; K. VOSKA, ředitel Holandsko-americké linie; J. FRÄGNER, architekt. ******

** KULTURA: OTAKAR ŠTORCH-MARIEN, zakladatel nakladatelství Aventinum, významné ho pro čs. kulturu, vydal knihu pamětí "Sladko je žít". *** KANADSKÁ TELEVIZE** natočila v Praze serií rozhovorů pro svůj pravidelný týdenní pořad. *** DĚJINY MĚSTA OSTRAVY** vyjdou k 700. výročí založení města. ******

** HOSPODÁŘSTVÍ: BRITSKÁ firma sklářská PILKINGTON postaví u Teplic do r. 1969 sklárnu za 4 mil. liber na výrobu "plynulého skla". *** DO INDIE** dodají čs. podniky 4 sady napájecích čerpadel, stroje a zařízení pro továrny a dokumentaci pro výrobu vysokotlakých kotlů. *** 60.000 AUT** má být letos rozděleno 164.000 žadatelům. *** ČS. AEROLINIE**, které loni přepravily 1.300.000 osob, hodlají nakoupit západní letadla a létat do Jižní Ameriky. Do Montrealu budou pořádány zvláštní lety. *** AUTOBUSY** loni přepravily na 1.700 mil. osob. Na 5.000 autobusových tratích se provádí denně 116.000 jízd. Autobusy jsou přetíženy a opotřebované. *** Budějovický BUDVAR** začal s modernizací výroby, která potrvá do r. 1972. *** PO ZVÝŠENÍ CEN PIVA** silně klesl odbyt dražších druhů - až o 70%. *** UŽITKOVÉ SKLO** jde z 82% na vývoz. *** PRO PENSISTY**, kteří si potřebují přivydělat, pořádají se v Praze "burzy pracovních příležitostí". *** 3.651 NOVÝCH ČS. PATENTŮ** bylo uděleno v r. 1966, o 7% více než v r. 1965. ******

** ZAJÍMAVOSTI: 82,3 % ŽEN v pracovním věku, žijících v Praze, je zaměstnáno - je to nejvyšší procento na světě. Má to nepříznivý vliv na porodnost, která je v Praze nejnižší v celé republice. *** SILNÁ CHRÍPKOVÁ EPIDEMIE** postihla na 150.000 lidí na Ostravsku. *** ZAVEDENÍ VYSOKÝCH SOUDNÍCH POPLATKŮ** je dalším opatřením k oživení "přebytečné upní sly". *** V OP ŠTĚNĚ** CUSTEVNE na Jeseníkách žije 70 letý poustevník Vlastimil Beran. Byl "zklamán světem a v lásce" - byl 5krát ženat. *** STARÁ TRIBUNA** na Strahovském stadionu se bourá, aby udělala místo nové rozšířené stavbě. *** POLOVINA VÝTĚŽKU** z prodeje exponátů v Galerii Platýz v době od 25. ledna do 25. února je určena povolenými postíe. *** V TOKIJSKÉM** dvouměsíčníku IDEA vyšel informativní článek o čsl. užité grafice. *** OTČENÁŠKOVA NO VELA** Romeo, Julie a tma vycházela na pokračování v pařížském týdeníku La presse nouvelle. ******

PODOBAL SE LENINOVÍ (Pokrač. z 1. str.)
nám jeho jména, má mnoho styčných bodů s Masarykovým pojetím světa po první světové válce. Z dnešního pohledu to byli čestní snílci a bouřliváci. Zkomplikovaná skutečnost se nikdy nemohla vejít do jejich pastorských představ. I. G. Masaryk nesporně patří mezi autority své doby. Byl nejvýznamnější osobností při vzniku samostatné Československé republiky v roce 1918. Myslím, že žádný národ nemá právo svévolně si ve své minulosti vybírat a přebírat. Historie je proud. Tím, že o některých věcech nemluvíme, ani zdaleka nepřestávají existovat. O Masarykovi, a nejenom o něm, se samozřejmě má mluvit, má se o něm a o mnoha jiných mluvit tak, jak si zaslouží. Kulturní národy nebojí pomníky, nepustoší hřbitovy, nepřepisují dětem dějepis. Ale nepropadají ani podkuřovacímu kompanímu. Proti mně se mi ze všech nejvíce ti, kteří nepřetržitě střídají rošky na knihovně. A vždy jsou strážně nadšeni a vždy jsou strašně zklamaní. A ve skutečnosti četli stejně málo Masaryka jako Lenina.

Masarykův spisovatelský sloh není nikterak grandiózní. Jeho pohotová reakce na to, co válo pověřím, je obdivuhodná. Není žád u svatokrádeží, že právě v tomto se Leninovi neobyčejně podobal.

Masarykův vrchol byl na konci Rakousko-Uherska.

Alespoň se mi zdá, že tomu tak bylo. Pak už byl tatíčkem Masarykem. Na barvotiskových obrázcích stál vedle Libuše, měl černý profesorský klobouk a knír a za jeho zády až po obzor stáli legionáři a sokolské ženy. Pravděpodobně si nepotřebnou svatozář nepřispědloval sám. V Čechách glorifikujeme i kamenujeme zručně a bez dlouhých cavyků. Jeho politická koncepce, kdy německý vliv se snažil poměrně jednoduše nahradit vlivem anglosaským, byla mylná, revidoval ji později už I. Eduard Beneš. (Dokončení příště).

MÁTE ZAPLACENÉ PŘEDPLATNÉ ?

Volná tribuna:

PREKVAPENÍ

(Dopis) Jsa mile překvapen loňským č. 42. "Čechoslováka", začal jsem zároveň uvažovat, zda mám časopis předplacený, a proto honem posílám 12.- dolarů, z čehož 11.- dolarů je předplatné a jeden dolar na frankování tou dětskou, vánoční známkou. Rád bych Vám poslal více, ale jsem jednak v pensí a také pokládám za svatou povinnost poslat nějaký ten dolar trpícím uprchlíkům v Německu a hlavně v Itálii.

Jinak si nedovedu srovnat následující věci: Lidé v Československu utrácejí každou korunu a říkají si při tom: "Kdo nekrade, šidí svoji rodinu." Ne tak pání "exulanté", kteří z nerozvážnosti posílají přes Tuzex stovky a tisícovky v cenných valutách a podporují takto rudý režim v boji proti čs. lidu, proti svobodě světa. Zdá se, že příliš brzy zapomněli na léta strádání v uprchlických táborech a patrně nechtějí vidět či slyšet o bídě nových uprchlíků, strádajících zejména v italských táborech. A to má být "třetí odboj"? Běda! Leč nezoufejme, ne smíme podlehnout.

Bývalý "Zborovák" a poslední konsul Svobodného Československa v Istanbulu přeje Vám všem dobré zdraví a životní pohodu do nového roku. F. Hynčík, (USA)

RESTITUCE

(Zasláno) Vláda německé Spolkové republiky uvolnila DM 3.5 milionů k úhradě restitucních nároků nacistickým režimem z národnostních důvodů pronásledovaných osob, které: 1.) Před 1. říjnem 1953 získaly jiné než své původní občanství; 2.) anebo které se staly po 1. říjnu 1953 politickými uprchlíky ve smyslu Ženevské konvence.

Žadatelé musí prokázat i nejméně tříměsíční uvěznění z národnostních důvodů v koncentračních táborech, anebo podobných místech odnětí svobody. Žádosti nutno předložit nejpozději do 30. září 1967. Bližší informace podá:

AFCR, 8, Munich 27, Possartstrasse 9/III., Postfach 8, W. Germany.

KONCERT: Osvětový a dramatický odbor Sokola Londýn pořádá 28.1.67 ve 20 hod. v Národním domě hudební večer českých houslových skladeb, které přednese Mikuš Groš, absolvent stát. konservatoře v Praze; na klavír doprovází G. Burford.

KNiha TÝDNE

DĚJINY PRAHY (v soudobém pojetí) za odborné redakce Josefa Janáčka vydalo naklad. politické lit. at. y, Praha 1964. Kniha má 824 str. a stovky fotografií. Dějiny jsou rozděleny na XIV. období; Od počátku pravěkého osídlení až po dobu nynější. Cena: \$ 9.--, £ 2.9.--. SČKS

Kolik jste získal předplatitelů?

* PAMATUJTE NA TISKOVÝ FOND ČECHOSLOVÁKA *

PŘEDPLATNÉ ČECHOSLOVÁKA
Ročně lodní poštou do celého světa: £ 3; \$ 9; austr. \$ 8; WDM 33. LE-TECKY: £ 4; \$ 11 austr. \$ 10 ******
ZÁJEMCI O OZNÁMKY A INSERCI necht si lask. vyžádat sazby v administraci. Č. jde týdně letecky do 80 zemí. Je nejrozšířenějším pojítkem s čs. zahraničím.

Čechoslovák FCI
zahraničí

Vydavatel: Svob. čs. tisková společnost.
Redaktor: Josef Tostan,
4 Hlland Road, London, W.14 (G.B.)
Telephone: EMPress 8252, 8253
Registered at the G.P.O. as a newspaper.